

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 879

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juni 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij twee fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling inzake EU-Strategie voor jongeren;
2. Mededeling inzake de rol van Fair Trade en niet gouvernementele handelsgerelateerde programma's om duurzaamheid te waarborgen. (Kamerstuk 22 112, nr. 880).

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake EU-Strategie voor jongeren

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling: Een EU-strategie voor jongeren – Investerings en empowerment. Een vernieuwde open coördinatiemethode om op de uitdagingen en kansen voor jongeren in te spelen.

Datum Commissiedocument: 27 april 2009

Nr. Commissiedocument: COM(2009) 200

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198219

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

SEC(2009) 545

SEC(2009) 546

SEC(2009) 548

SEC(2009) 549

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Jeugd, OJC-Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie: Programmaministerie voor Jeugd en Gezin

2. Essentie voorstel

Strategie voor de toekomst van het jongerenbeleid: De Commissie benoemt drie hoofddoelen over acht werkterreinen:

- 1) Meer kansen op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid.
(Terreinen: Onderwijs, Werkgelegenheid en Creativiteit & Ondernemerschap.)
- 2) Betere toegang en participatie aan het maatschappelijke leven.
(Terreinen: Gezondheid & Sport en Participatie.)
- 3) Het bevorderen van wederzijdse solidariteit tussen jongeren.
(Terreinen: Sociale Inclusie, Vrijwilligerswerk en Jongeren & de Wereld.)

De aanpak dient sectordoorsnijdend te zijn en doelen te hebben op zowel korte als lange termijn, zowel gericht op het investeren in jongeren als op de empowerment van jongeren. In de strategie dient ook rekening gehouden te worden met demografische ontwikkelingen, de huidige crisis, klimaatverandering en energiezekerheid. Wat betreft de methode wordt een meer flexibele open methode van coördinatie (OMC) voorgesteld, een vereenvoudigde OMC rapportage en een sterkere relatie van de OMC met beleidsgebieden van het Europees Jeugd pact.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

De Commissie heeft een groot aantal zeer diverse maatregelen genoemd die een intersectoraal veld bestrijken. Zij geeft aan dat dit maatregelen zijn van de lidstaten én de Commissie. Er wordt daarbij niet verduidelijkt welke maatregelen of welk onderdeel van de maatregelen de Commissie voor haar rekening wil nemen en welke maatregelen door de lidstaten ingevuld moeten worden. De maatregelen zijn verdeeld over de hoofddoelen en werkterreinen zoals hierboven genoemd.

- Het gaat in het algemeen om verbeterde samenwerking tussen het

jeugdbeleid en andere sectoren, het benutten van EU instrumenten (veelal ter validering), het waarborgen van EU fondsen en de ontwikkeling van jeugdwerk als ondersteuning van verschillende doelen in het jeugdbeleid.

- Wat betreft onderwijs gaat het om niet-formele leerkanalen, onderwijsmobiliteit, de bestrijding van genderstereotypen, degelijk studieadvies en -begeleiding en ontwikkeling van participatiestructuren.
- Wat betreft werkgelegenheid gaat het om bevordering van beroepskansen en jongerenwerkgelegenheid op korte termijn, ontwikkeling van diensten voor loopbaanbegeleiding en advies, reductie van obstakels voor vrij verkeer van werknemers, verbetering van stagemogelijkheden en van kinderopvang voor jonge gezinnen.
- Wat betreft creativiteit en ondernemerschap gaat het om ontwikkeling van fondsen, bevordering van erkenning van jonge startende bedrijven en het vergroten van de toegankelijkheid tot creatieve instrumenten en tot nieuwe technologieën om belangstelling voor kunst en wetenschap te wekken.
- Wat betreft gezondheid en sport gaat het om uitvoering van de resolutie van de Raad, promotie van opleidingen over gezondheid voor jongerenwerkers, het betrekken van plaatselijke stakeholders bij opsporing van risicojongeren, ontwikkeling van specifieke voorlichting voor jongeren en bevordering van peer learning inzake gezondheidseducatie.
- Wat betreft participatie gaat het om ontwikkeling van kwaliteitsnormen, politieke en financiële ondersteuning van jeugdorganisaties en -raden, promotie van e-democratie en faciliteren van debatten tussen Europese/ nationale instellingen en jongeren.
- Wat betreft sociale inclusie gaat het om aandacht voor kansarme tieners en kansarme jong volwassenen, ontwikkeling van intercultureel bewustzijn en competenties, betrekken van jongeren bij het inclusiebeleid, erkenning van inspanningen van achtergestelde jongeren om problemen te overwinnen, maatregelen tegen dakloosheid en specifieke steun voor jonge gezinnen.
- Wat betreft vrijwilligerswerk gaat het om erkenning van bijdrage van jeugdorganisaties en vrijwilligerswerk, kwaliteitswaarborging, bescherming van rechten van vrijwilligers, participatie van jongeren en jeugdorganisaties bij het Europese Jaar van vrijwilligers, ontwikkeling van nationale strategieën ter bevordering van mobiliteit van jonge vrijwilligers en ter bevordering van intergenerationele solidariteit.
- Wat betreft jongeren en de wereld gaat het om groene consumptie- en productiepatronen stimuleren, ondernemerschap en vrijwilligerswerk buiten de EU stimuleren en jongeren voorlichten over grondrechten en wereldwijde ontwikkelingen.
- Wat betreft jeugdwerk gaat het om bevordering van mobiliteit van jongerenwerkers en ontwikkeling van innovatieve diensten, pedagogische methoden en praktijken.

Bevoegdheidsvaststelling – Wat betreft Jeugdbeleid heeft de Gemeenschap de bevoegdheid om de lidstaten te ondersteunen, met name op het gebied van onderwijs (EG Verdrag, artikel 149). Nederland waardeert deze ondersteuning op alle vlakken van het Jeugdbeleid, omdat Nederland van mening is dat deze ondersteuning de Europese jeugd ten goede komt. Jeugdbeleid is zeer breed en bestrijkt eigenlijk alle sectoren, dat geldt zowel op Europees niveau als op nationaal en regionaal niveau.

Subsidiariteit – De subsidiariteit van de maatregelen wordt positief beoordeeld, voor zover dit volgens de OMC gaat en dus de inhoudelijke invulling van de maatregelen bij de lidstaten zelf (en in sommige gevallen bij de regio's) ligt en voor zover de Gemeenschap zich inzet voor de uitwisse-

ling van best practises en kennis en het stimuleren van het gebruik van al bestaande Europese instrumenten.

Proportionaliteit – De door de Commissie genoemde maatregelen worden over het algemeen als waardevol en proportioneel gezien, voor zover dit volgens de OMC gaat. De OMC laat immers veel ruimte aan de lidstaten om zaken zelf in te vullen en is beperkt tot coördinatie, in plaats van harmonisatie. Veel maatregelen komen overeen met bestaand Nederlands en lokaal beleid. Nederland zou zijn kennis en ervaringen graag delen met andere Europese landen.

Financiële gevolgen – Voor wat betreft de EU begroting is Nederland van mening dat middelen gevonden dienen te worden binnen de bestaande financiële kaders.

Omdat Nederland er vanuit gaat dat implementatie van de genoemde maatregelen volgens de OMC gaat én dat de maatregelen al overéén komen met bestaand Nederlands en lokaal gebruik, verwacht Nederland dat dit voorstel voor Nederland geen financiële gevolgen heeft. Nederland ziet dan ook geen reden voor investeringen aanvullend aan bestaand(e) beleid(splannen) en zal daar ook geen geld voor vrij maken.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland staat positief tegenover de genoemde doelen en tegenover een groot deel van de maatregelen, omdat Nederland denkt dat dit de Europese jeugd ten goede komt. Nederland is van mening dat deze maatregelen op nationaal en soms op lokaal niveau ingevuld moeten worden. Meerwaarde van de Gemeenschap ligt in de uitwisseling van kennis, best practices en het stimuleren van het benutten van Europese instrumenten zoals het werkprogramma Onderwijs en Training na 2010.

Voorbeelden van maatregelen die al Nederlands of lokaal beleid zijn, zijn de interdepartementale samenwerking via het ministerie voor Jeugd en Gezin, de Kwalificatieplicht, de Aanval op Schooluitval, de maatschappelijke stages, het Actieplan Jeugdwerkloosheid, het wetsvoorstel Wet Investeren in Jongeren, de nota Gezond Leven, de Verwijs Index Risicjongeren, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Centra voor Jeugd en Gezin, de Nationale Jeugdraad en het nationale jeugddebat, de Gezinsnota en de Impuls Vrijwillige Inzet.

Daarnaast zijn er ook maatregelen die niet binnen het Nederlandse beleid passen. Het betreft maatregelen op het gebied van onderwijs en op het gebied van vrijwilligerswerk. Zo kent Nederland, via de grondwet, een grote vrijheid toe aan het onderwijscurriculum van scholen. Zodoende zal Nederland geen specifieke programma's en voorlichtingscampagnes voorschrijven aan scholen. Nederland ziet de meerwaarde van Europa op het gebied van onderwijs met name in het leren van elkaar en wil in dit verband benadrukken dat verantwoordelijkheden op het gebied van onderwijs en opleiding op het niveau van de lidstaten liggen. Nederland ondersteunt dan ook het gebruik van de OMC binnen het Onderwijs en Opleidingprogramma als een niet-bindende samenwerkingsvorm waarbinnen de lidstaten en de Gemeenschap gezamenlijk aan een overeengekomen werkprogramma werken.

Wat betreft vrijwilligerswerk geldt het volgende. Jongeren hebben in Nederland drie mogelijkheden: jongeren leren, jongeren werken of jongeren leren én werken. Nederland kent, net als bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk, geen nationale regelingen voor vrijwilligers als hoofdactiviteit. Vrijwilligerswerk wordt in Nederland alleen gestimuleerd als een waardevolle aanvulling daarop. Door vrijwilligerswerk te verrichten dragen jongeren bij aan de samenleving. Via de maatschappelijke stage maken jongeren kennis met vrijwilligerswerk.

Wat betreft de hernieuwde OMC is Nederland positief, met name wat

betreft de vereenvoudigde rapportage. Een «sterkere» OMC dient evenwel niet te leiden tot verdergaande acties van de Commissie op dit punt. Er dienen geen nieuwe statistische verplichtingen te ontstaan als gevolg van de nieuwe OMC die leiden tot administratieve belasting en extra kosten voor de nationale en het Europese statistische systeem. Nederland vindt het van belang dat voor statistische gegevens zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van reeds beschikbare statistische informatie, zoals de informatie die Nederland verzamelt met de jeugdmonitor. Nederland is dan ook tegen het uitbreiden van het aantal benchmarks. Het formuleren van doelstellingen is een nationale verantwoordelijkheid. Het EKCYP (European Knowledge Center for Youth Policy) kan ervoor zorg dragen dat dergelijke informatie gemakkelijk op te vragen is door andere lidstaten.

Nederland gaat ervan uit dat het voorstel voor Nederland geen financiële gevolgen heeft. Nederland ziet geen reden voor investeringen aanvullend aan bestaand(e) beleid(splannen) en zal daar ook geen geld voor vrij maken.